

Po přeslici: Hodiny tikají!

Plán byl, že budu první zářijovou sobotu sedět před půl osmou ráno v rychlíku Krušnohor. Pojedu do Jirkova. Odtamtud vyrazím na kole do Okořína, sedm kilometrů vzdálené podkrušnohorské vesničky. Pozdravím syna, předám mu zapomenutý ručník a podívám se, jak vypadá Klimakemp, který spolu s lidmi z hnutí Limity jsme my s ohromnými nadějemi, zklamáními, napětím a vyčerpáním připravoval. Pak pošlapu osmnáct kilometrů k elektrárně Počerady na demonstraci Konec uhlí #TEĎ a za dalších patnáct kilometrů budu v Mostě nasedat do zpátečního vlaku.

[Tereza Boučková](#) 11 / 10 / 2020

Člověk miní, České dráhy mění. Ranní Krušnohor sice vyrazil včas, ale uprostřed luk se zastavil. Sedmdesát minut zpoždění! Abych stihla polední demonstraci v Počeradech, kterou jsem chtěla vidět, neboť mě zajímá, čím dnes (někteří) mladí lidé žijí a jak svou věc pojmají, vystoupila jsem z vlaku už v Mostě. K elektrárně jsem jela opuštěnou šutrovou cyklostezkou, kterou lemovaly husté křoviny, z nichž poplašeně vybíhaly a zas do nich mizely desítky křepelek. Z korun starých pokroucených stromů co chvíli vyletěl dravec...

Před elektrárnou bylo v půl dvanácté ještě docela málo demonstrantů a docela hodně policistů, kteří tu měli i anton. Na dobu čekání si z něj udělali kempr se stříškou; pod ní měli stůl a židle. Naštěstí se o něco později počty obrátily a demonstrace „za spravedlivý konec uhlí, který musí jít ruku v ruce s vytvářením čistých pracovních míst a podporou lidí, kteří v uhelném průmyslu pracují nebo jsou postiženi jeho dopady“ poklidně začala i skončila. Demonstranti se vydali na spořádaný pochod k Počeradům a já s kolem a v cyklobotách, v kterých se dobře nechodí, řešila, co dál.

Ručník jsem synovi poslala po kamarádovi. A když jsem mu to volala, přemluvil mě, abych uskutečnila svůj plán v opačném gardu a do kempu aktivistů přece jen přijela. Určitě podvečerní vlak stihnu. On mě do Jirkova doprovodí.

Jela jsem. A prožívala déjà vu. Jak jsem se blížila ke Klimakempu, stále častěji jsem na polních cestách viděla policejní auta s příslušníky. Já před rokem '89 vídala na akcích, jež dráždily režim, auta neoznačená, plná fízlů, kteří někdy vyrazili na zteč, jindy svou přítomností, kterou se nesnažili skrýt, jen zastrašovali.

Zajímavé na akčním víkendu proti uhlí, který se konal už počtvrté, je, že to byla právě policie, kdo vyvíjel neskutečný tlak na obce a její představitele, když chtěli místo pro Klimakemp poskytnout. Policie šířila o lidech zapojených do aktivismu, že jde o nežádoucí osoby a feťáky, kteří jsou navíc v jejím systému vedení v kolonce extremismus a terorismus. Ústecká mluvčí k tomu pro iRozhlas řekla, že úkolem policie je „chránit bezpečnost osob, majetku a veřejný pořádek, předcházet páchání trestné činnosti a plnit další úkoly na úseku vnitřního pořádku. Výjimkou není ani Klimakemp.“

Celé léto lidé z hnutí Limity jsme my zoufale hledali pozemek, kde by mohl Klimakemp proběhnout. A když ho na poslední chvíli našli u Okořína a s majitelem uzavřeli smlouvu, v den, kdy se stavěly stany a umísťovalo hygienické zázemí, vystrašený – nebo spíš zastrašený – majitel smlouvu vypověděl. Místo akce Konec uhlí #TEĎ to vypadalo na konec Konec všeho #TEĎ. V misi poslední záchrany za ním lidé z Limitů šli. Přemluvili ho – i starostu obce, který byl zásadně proti – aby se přišli do Klimakempu podívat a udělali si vlastní názor. Nabídli, že Okořín vyčistí od černých skládek (a taky to udělali), vykopou majiteli pozemku, zemědělci, brambory (a taky to udělali a on jim pak ty brambory věnoval do kuchyně), chtěli, aby oba viděli, že jsou slušní lidé. A majitel i starosta to chtě nechtě viděli.

I když ho nikdo fakticky neřídil, Klimakemp fungoval skvěle. Bylo tam čisto a šířila se v něm hezká pospolitá vstřícná atmosféra. Starostovi došly argumenty a majitel se vzmužil. Přestože mu lidé z Limitů naznačili, že budou ve svých protestech i trochu občansky neposlušní, vypovězení smlouvy stáhl.

Na akčním víkendu se tedy chvílemi honili aktivisté s policisty a policisté s aktivisty a bylo to drsné i veselé. To když se cyklofingers – aktivisté na kolech – převlékli do bílých kombinéz (v nich jsou ti, kdo jdou na neposlušnou akci) a jeli na výlet. Mraky policistů je pronásledovaly. Zatím se další aktivisté v bílých kombinézách dostali nerušeně do lomu...

„Já mám s vaší občanskou neposlušností problém! Nelíbí se mi to,“ volala jsem na syna, když jsme na kolech honem vyrazili na nádraží do Jirkova. Blížila se bouřka.

„Mami, vždyť ty jsi podepsala Chartu 77!“ volal na mě syn.

„To byla totalita! Ale teď je demokracie!“ Začalo šíleně lejt. Vzrušené diskusi to ale nevadilo. „Kdo jiný než ty, právník, který tady lidem pomáhá zorientovat se, vědět, co smějí a nesmějí a jak se případně bránit, kdo jiný má právo dodržovat? K tomu přece běh do lomu nebo přivázání se k rypadlu nepatří! Chceš právní stát, ne?“

Spadl mi řetěz. Syn mi ho nandával; byli jsme oba durch. Vysvětloval, že se k poklidným akcím přidávají dramatické právě proto, že debaty o konci uhlí se sice vedou, ale největší znečišťovatelé ovzduší dál přikládají pod kotel klimatické krize. Za podpory vlády!
„Občanská neposlušnost je někdy nutná. Jde o naše životy a naši budoucnost, mami!“

„Asi jo...“ říkala jsem si ve vlaku, totálně promočená, „fakt asi jo.“

„Miliardy lidí na celém světě čekají na činy, jež obnoví rovnováhu planety, kterou jsme rozkolísali,“ řekl princ Charles ve videoposelství k zahájení Klimatického týdne v New Yorku koncem září. „Především mladí lidé touží po konkrétních skutcích, nejen slovech. Pandemie covidu-19 je budíčkem, který nelze ignorovat. Současný stav by se měl využít ke změně hospodářství, aby bylo udržitelné. Klimatická krize se postupně mění v katastrofu, která zcela zastíní dopady koronavirové pandemie...“

Jsem šťastná, že i my tu máme mladé lidi, kterým není jedno, co se v naší zemi a na naší planetě děje. A že jsou občansky neposlušní? Ať jsou! Poslušní občané pak jejich vzdor legálně dotáhnou ku prospěchu věci. Hodiny tikají nám všem!

A uhlí kouří...